

Warszawa, dnia 28 października 2009 r.

DLP III 4201-22/09

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący.

W nawiązaniu do pisma Nr BPS/KU-034/652/2/09 z dnia 8 października 2009 r., dotyczącego senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – *Prawo zamówień publicznych* (druk senacki nr 652), uprzejmie przedstawiam następującą opinię.

Przedmiotowy projekt uwzględnia postulowane przez resort sprawiedliwości zwolnienie jednostek dysponujących środkami publicznymi ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* przy kierowaniu zamówień do przywieziennych zakładów pracy.

W obowiązującej do dnia 1 marca 2004 r. ustawie o zamówieniach publicznych, przywieziennne zakłady pracy miały preferencyjny dostęp do zamówień sektora finansów publicznych. Przepis art. 6 ust. 1 pkt 3 lit b tej ustawy stanowił, iż przy udzielaniu zamówień przedsiębiorstwom podległym Ministrowi Sprawiedliwości oraz gospodarstwom pomocniczym działającym przy zakładach karnych i aresztach śledczych, nie stosuje się przepisów ustawy. Ustawodawca, uchwalając ten przepis uwzględnił specyfikę funkcjonowania wymienionych podmiotów, ich ważną rolę w systemie penitencjarnym, nałożone na nie zadania publiczne oraz konieczność wyrównywania szans tych firm w konkurencji rynkowej.

Jak wykazała praktyka, preferencja powyższa miała fundamentalne znaczenie dla przywieziennych zakładów pracy, szczególnie tych, których wyroby i usługi ukierunkowane były na klienta budżetowego. Pozwoliła na poprawę

konkurencyjności, dywersyfikację działalności, a co najważniejsze – tworzenie licznych nowych miejsc pracy dla skazanych.

Aktualnie, obowiązująca od 2 marca 2004 r. ustawa – Prawo zamówień publicznych została pozbawiona takiego rozwiązania.

Efektem jest znaczny spadek przychodów przywieziennych zakładów pracy, w szczególności przedsiębiorstw państwowych. Ocenia się, że pozbawienie tych podmiotów preferencyjnego dostępu do zamówień publicznych skutkowało obniżeniem przychodów większości przedsiębiorstw przywieziennych. Dotyczy to w szczególności tych firm, które były najsilniej związane z budżetem. Likwidacja tej preferencji stworzyła realne zagrożenie dla ich dalszego funkcjonowania.

Uwzględniając powyższe, a zwłaszcza związek pomiędzy preferencjami dla przywieziennych zakładów pracy a liczbą miejsc pracy dla skazanych, konieczne jest wprowadzenie zmian w ustawie – Prawo zamówień publicznych, polegających na stworzeniu możliwości preferencyjnego dostępu przywieziennych zakładów pracy (zdefiniowanych w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności) do rynku zamówień publicznych.

Ponadto zwrócić należy uwagę na fakt, że aktualnie - zgodnie z opinią Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych - istnieje możliwość składania przez jednostki dysponujące środkami publicznymi zamówień w gospodarstwach pomocniczych bez stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych zakładają jednakże likwidację gospodarstw pomocniczych do dnia 31 grudnia 2010 r. Podmioty, w które ewentualnie zostaną przekształcone gospodarstwa pomocnicze, tj. instytucje gospodarki budżetowej nie będą korzystały z tak szerokiej preferencji, gdyż zwolnienie zawężono do zamówień składanych przez organ założycielski i uzależniono od spełnienia określonych warunków. Spowoduje to utratę wielu zamówień, wykonywanych przez przywiezienne zakłady pracy na rzecz kontrahentów dysponujących środkami publicznymi.

Wprowadzenie proponowanych zmian w odniesieniu do wszystkich przywieziennych zakładów pracy, wskazanych w ustawie o zatrudnianiu osób

pozbawionych wolności zlikwiduje różnice w stosowaniu przepisów o zamówieniach publicznych w zależności od formy organizacyjno - prawnej zakładu.

Zdaniem Ministerstwa Sprawiedliwości, proponowana przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej, zmiana ustawy – Prawo zamówień publicznych stanowić będzie najważniejszy instrument pozwalający na ochronę przywieziennych zakładów pracy oraz istniejących w nich miejsc pracy dla osadzonych.

Aktualnie spośród ponad 88,5 tys. osadzonych zatrudnionych jest 26,2 tys., w tym odpłatnie tylko ok. 19 tys., przy czym większość z nich przy pracach administracyjno-gospodarczych, wykonywanych na rzecz jednostek penitencjarnych, opłacanych w całości ze środków budżetowych. Więziennictwo dysponuje co prawda przywieziennymi podmiotami gospodarczymi o znacznym potencjale produkcyjnym, tym niemniej z uwagi na konieczność podporządkowania się regułom wolnego rynku wykorzystanie tego potencjału jest niewielkie.

W procesach zatrudniania i resocjalizacji skazanych podstawową rolę powinny spełniać przywiezienne zakłady pracy.

Podmioty te winny być przez ustawodawcę traktowane w sposób szczególny. W przeciwnym bowiem przypadku, firmy te upadną, co ograniczy i tak już zbyt skromną, jak na potrzeby, liczbę miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności.

Należy podkreślić, że podmioty zatrudniające skazanych w krajach Unii Europejskiej korzystają z różnych form pomocy państwa, jak np. dofinansowywanie z budżetu kosztów tworzenia i funkcjonowania miejsc pracy skazanych, zwolnienia podatkowe, zamówienia rządowe.

Warto dodać, że praca jest jedyną, w pełni potwierdzoną w praktyce, metodą resocjalizacji osób skazanych. Nie do przecenienia jest także aspekt społeczny pozostawania osób skazanych bez pracy (pomimo wyrażania gotowości świadczenia pracy), a więc także bez możliwości wywiązania się z ciężących obowiązków finansowych (np. alimenty) jak i brak możliwości zadośćuczynienia pokrzywdzonemu przestępstwem i naprawienia szkody.

Pogarszanie się warunków funkcjonowania przywieziennych zakładów pracy, skutkujące systematycznym ograniczaniem zatrudniania skazanych, wywiera negatywny wpływ nie tylko na sytuację panującą w zakładach karnych

i aresztach śledczych, ale również na stan przestępczości w Polsce, zwłaszcza przestępczości powrotnej.

Dezaktywacja zawodowa zawsze powoduje negatywne skutki ekonomiczne dla osoby pozbawionej pracy. Ponadto wywołuje negatywne następstwa w sferze emocjonalnej, psychologicznej oraz rodzinnej.

Odnosząc się do oceny skutków finansowych wejścia ustawy w życie, pragnę wyjaśnić, że wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych i nie pociągnie za sobą dodatkowych wydatków dla budżetu państwa.

Projektowana regulacja ma zastosowanie do przywieziennych zakładów pracy i winna wpłynąć na zwiększenie zainteresowania tymi podmiotami gospodarczymi, co w konsekwencji spowoduje wzrost zatrudnienia osób pozbawionych wolności.

Mając na uwadze powyższe argumenty, uprzejmie informuję, że w pełni popieram inicjatywę ustawodawczą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (druk senacki nr 652).

Z wyrazami szacunku:

Krzysztof Kwiatkowski